

Datum: 09.05.2025.

Djelovodni br. 16-403/1

ANALIZA ODNOSA SA POVEZANIM TIJELIMA

Shodno terminima i definicijama standarda MEST ISO/IEC 17011:2018 zainteresovana strana je osoba ili organizacija koja ima neposredan ili posredan interes za akreditaciju. Neposredan interes odnosi se na interese onih koji se akredituju dok se posredan interes odnosi na interese onih koji koriste ili se oslanjaju na usluge akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti.

Zainteresovane strane mogu da uključe tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, njihova udruženja i njihove klijente, industrijske službe, trgovačka udruženja, vlasnike šema, državna regulatorna tijela ili druge državne službe ili nevladine organizacije, uključujući organizacije potrošača.

U skladu sa tačkom 4.4.5 MEST ISO/IEC 17011:2018 ATCG je dokumentovalo i primjenjuje procese koji će pružiti priliku za efektivno uključivanje zainteresovanih strana za zaštitu nepristrasnosti i mora da osigura uravnoteženo zastupanje zainteresovanih strana tako da nijedna strana ne preovlađuje.

Akreditaciono tijelo u skladu sa t 4.4.6 MEST ISO/IEC 17011:2018 identifikuje, analizira i vrednuje rizike, postupa sa rizicima, prati i dokumentuje rizike vezane za nepristrasnost koji proizlaze iz njihovih aktivnosti uključujući bilo kakve sukobe koji proizlaze iz njihovih odnosa sa zainteresovanim stranama. Proces obuhvata identifikaciju i konsultacije sa odgovarajućim zainteresovanim stranama u svemu kako je opisano u t. 4.4.5 radi savjetovanja o stvarima koje utiču na nepristrasnost uključujući otvorenost i percepciju javnosti.

To je način da se obezbjedi da aktivnosti tijela koja su u vezi sa Akreditacionim tijelom Crne Gore (povezana tijela) ne dovode u pitanje povjerljivost, objektivnost i nepristrasnost procesa akreditacije.

Analiza odnosa sa povezanim tijelima predstavlja dokumentovane odnose sa povezanim tijelima kako bi se utvrdile rizične situacije koje vode sukobu interesa, bilo da one proizlaze iz ATCG iznutra ili iz aktivnosti povezanih tijela.

Na osnovu sljedećih referentnih dokumenata MEST EN ISO/IEC 17011:2018, Zakona o akreditaciji (Sl. list Crne Gore br 54/09 i 43/15) i Odluke o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl. list Crne Gore br 21/07) ATCG je identifikovao sljedeća povezana tijela.

1. Ministarstvo ekonomskog razvoja, uključujući institucije infrastrukture kvaliteta

ATCG je nezavisna i neprofitna organizacija koja svoje aktivnosti obavlja u skladu sa Zakona o akreditaciji (Sl. list Crne Gore br 54/09 i 43/15) i Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl. list Crne Gore br 21/07).

Osnivač kroz predlaganje godišnjih Zakona o budžetu učestvuje u obezbjeđivanju sredstava potrebnih za nesmetani rad ATCG (uključujući i sredstva vezana za članstvo i učešće ATCG u

radu evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju). Osnivač, ni na koji način, nije uključen u postupak akreditacije tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kako u proces ocjenjivanja tako ni u proces odlučivanja o akreditaciji. U ime Osnivača, nadzor nad radom ATCG u obavljanju poslova utvrđenih zakonom vrši ministarstvo nadležno za poslove infrastrukture kvaliteta.

U skladu sa zakonom, ATCG je steklo status pravnog lica upisom u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici (registracioni broj 10-0000163).

Organizaciona struktura je definisana Statutom ATCG od jula 2017. i data je u Poslovniku o kvalitetu (PK.00).

Obzirom da je Ministarstvo ekonomskog razvoja nadležno za poslove infrastrukture kvaliteta, Institut za standardizaciju (ISME), Zavod za metrologiju (ZZM) predstavljaju povezana tijela u smislu zahtjeva standarda MEST EN ISO /IEC 17011:2018.

Uzimajući u obzir djelokrug rada odnosno poslove koji obavljaju ove dvije institucije na osnovu relevantnih zakona konstatuje se sledeće:

-Institut za standardizaciju (ISME) ne obavlja poslove ocjenjivanja usaglašenosti, kao ni konsultovanja;

- Zavod za metrologiju (ZZM) ne obavlja poslove konsultovanja ali sprovodi ocjenjivanja usaglašenosti mjerila sa propisanim zahtjevima (član 1 Zakona o metrologiji)

Zavod za metrologiju je akreditovan za aktivnosti koje sprovodi u dijelu: kalibracija mjerila temperature i relativne vlažnosti, kalibracija mjerila u oblasti male i velike zapremine, kalibracije mjerila dužine, kalibracije mjerila pritiska, kalibracije etalona i mjerila električnih veličina, frekvencije i vremenskog intervala, kalibracije mjernih uređaja za mjerenje koncentracije radona u vazduhu.

Konstatovano je da u ovom dijelu njihovih aktivnosti evidentne sledeće činjenice:

-ZZM I ATCG imaju različito najviše rukovodstvo;

-ZZM ima osoblje različito od onog koje učestvuje u procesima odlučivanja o akreditaciji,

-ZZM nem mogućnosti da utiče na ishod ocjenjivanja u svrhu akreditacije;

-ZZM se ne bavi konsultanskim uslugama u oblasti akreditacije;

-ZZM ima jasno drugačije ime, logotip i simbole,

ATCG konstatuje odsustvo uticaja na nepristrasnost Akreditacionog tijela i mogućnost sukoba interesa

2. Povezana tijela akreditovanih organizacija koji su dio državne uprave i /ili je Vlada Crne Gore njihov vlasnik

ATCG je do sada akreditovao veći broj akreditovanih organizacija koji su dio državne uprave ili čiji je Vlada Crne Gore vlasnik. Akreditovane organizacije su dio Ministarstva unutrašnjih poslova (Forenzički centar Crne Gore), Ministarstva prosvete, nauke i inovacija (akreditovana tijela koje se nalaze u okviru državnih univerziteta), Ministarstvo zdravlja (IJZCG, Dom

zdravlja Bar, ZU Dom zdravlja Glavnog grada), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Specijalitička veterinarska laboratorija, Sertifikaciono tijelo za organsku poljoprivredu Monteorganika), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (Zavod za hidrometrologiju i seizmiologiju).

Sve pomenute akreditovane organizacije:

- imaju različito najviše rukovodstvo,
- imaju osoblje različito od onog koje učestvuje u procesima odlučivanja o akreditaciji,
- nemaju mogućnosti da utiču na ishod ocjenjivanja za akreditaciju
- imaju jasno drugačije ime, logotip i simbole,
- ne bave se konsultanskim uslugama u oblasti akreditacije

ATCG konstatuje odsustvo uticaja ovih akreditovanih organizacija na nepristrasnost Akreditacionog tijela i mogućnost sukoba interesa

3. Povezana tijela akreditovanih organizacija čiji su zaposleni članovi Upravnog odbora ATCG

Shodno tački 5.7 MEST EN ISO/ IEC 17011:2018 ATCG je identifikovalo najviše rukovodstvo koje ima sveukupnu nadležnost i odgovornost za uspostavljanje politika u pogledu djelovanja akreditacionog tijela, nadzor nad sprovođenjem politika, nadzor nad finansijama, odluke o akreditaciji, ugovorne aranžmane, pri čemu je članovima Upravnog odbora dodjeljena nadležnost i odgovornost za uspostavljanje politika u pogledu djelovanja Akreditacionog tijela i praćenje njihovog sprovođenja .

U skladu sa članom 8 Odluke o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore u Upravni odbor imenovani su, između ostalog, na predlog Privredne komore Crne Gore, i predstavnici akreditovanih organizacija (CETI i Monteorganika).

Postupajući po mjerama koje je, na osnovu Analize sa povezanim tijelima preduzelo ATCG, Odluka o osnivanju (2007) je izmjenjena na način da se briše stav 3 člana 8 „ dva člana UOATCG predlaže Privredna komora Crne Gore iz reda akreditovanih organizacija“. Član 22 izmjenjene Odluke predviđa da se članove UOATCG imenuje osnivač u roku od 30 dana od stupanja na snagu ove Odluke (SL:list CG 35/2025 od 02.04.2025).

U skladu sa t. 4.4.3 MEST EN ISO/ IEC 17011:2018 najviše rukovodstvo ATCG je posvećeno nepristrasnosti. ATCG je dokumentovalo i objavilo Politiku nepristrasnosti koja obuhvata važnost nepristrasnosti pri obavljanju akreditacionih aktivnosti, upravljanje sukobom interesa i obezbjeđivanju objektivnosti svojih akreditacionih aktivnosti.

S obzirom da standard EN ISO/IEC 17011 jasno zahtijeva da se uzmu u obzir i **percipirani rizici**, ne samo stvarni, **a imajući u vidu da izbor novih članova UO još uvijek nije realizovan, te da se očekuje ne može se konstatovati potpuno odsustvo uticaja na nepristrasnost Akreditacionog tijela i mogućnost sukoba interesa.**

Dodatne mjere za obezbjeđenje nepristrasnosti (t. 4.4) treba da uključuju :

- izmjenu sastava upravljačkog tijela
- izmjenu Odluke o osnivanju / internih akata
- jačanje uloge Savjeta za akreditaciju

4. Odnos sa akreditovanim TOU-ima

U odnosu na akreditovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, imajući u vidu uspostavljene mehanizme za upravljanje nepristrasnošću, kao i činjenicu da je **ugovornim odnosom između klijenata i ATCG jasno definisana obaveza nepristrasnosti, povjerljivosti i izbjegavanja sukoba interesa**, konstatuje se da **nije identifikovan rizik koji bi mogao ugroziti nepristrasnost Akreditacionog tijela**.

Sve naprijed navedeno je u okviru sastanka Stručnog kolegijuma ATCG bilo predmet analize rizika i sprovođenje istog na najmanju moguću mjeru .

Periodično preispitivanje identifikacije rizika i mjera za njihovo smanjenje po nepristrasnost kroz analizu odnosa sa povezanim tijelima , kao i ponovno vrednovanje potencijalnih rizika po nepristrasnost, realizovaće se kontinuirano koristeći se brojnim mehanizmima, uključujući i konsultovanje sa odgovarajućim zainteresovanim stranama.

Rukovodilac Službe za akreditaciju / rukovodilac kvaliteta

Tanja Radović

